

Um kontuskipanina

Landsstýrið fer frá fíggarárinum 1997 at brúka eina nýggja kontuskipan - ta sonevndu Kontuskipan landsins. Henda kontuskipanin er ein uttanstovns (ekstern) kontuskipan.

Endamálið við nýggju kontuskipanini er at gera verandi skipan einfaldari. Henda kontuskipan er tí gjørd soleiðis, at hon á einfaldan hátt kann geva mest móguligar upplýsingar til m.a. stýringarendamálið.

Tann einfaldi kontubygnaðurin ber í sær, at henda nýggja kontuskipanin verður sjálvstøðugt grundarlagið undir týðningarmiklum upplýsingum.

Men av tí at teir stóru stovnarnir, sum fáa síni egnu roknskapardæmiⁱ, hava tørv á nágreiniligari skráseting av upplýsingum, enn tann eksterna kontuskipanin kann vera karmur um, verður í nýggju fíggarstýringarskipanini gjørligt at stovna fleiri tættir (internar dimensiónir) undir Kontuskipan landsins, sum stovnarnir so við egnum roknskapardæmi ótarnaðir kunnu nýta at gera nágreiniligari skrásetingar eftir.

Kontuskipanin er so mikið smidlig, at hon ikki skuldi bundið teir stovnar, sum hava tørv á eini nágreiniligari útgreining, enn eksterna kontuskipanin miðar eftir. Tað er umráðandi at hava kontuskipanina á slíkum støði, at hon er arbeiðslig, og at hon er trygg at nýta í framtíðini.

Havast skal í huga, at Kontuskipan landsins skal lúka ein fleirliðaðan stýringartørv. Hetta merkir, at særð frá einum ástøðiligum sjónarmiði er bólkingin av konti ikki altíð heilt eintýðug, og kontuheitin eru t.d. ein blandingur millum slag, endamál og lógur.

Men skal gerast ein 100% eintýðug kontuskipan, so krevur hetta ein nógv longri kontustrong, sum samstundis hevði verið ógvuliga ólíðiligur. Ein tílíkur kontustrongur hevði sostatt gjørt nógv størri bindingar. Ivingsamt er, um eitt tílíkt uppbyti yvirhøvur hevði verið grundarlag undir einum størri kunneikavirði hjá avgerðartakarunum.

Um tørvur er á neyvri upplýsingum til hagtalslig endamál og til týðningarmikla smálutastýring sum t.d. at svara spurningum um, hvussu nógv tað almenna keypir av eini ávísari vøru ella tænastu, so kunnu tílíkar upplýsingar fáast úr FSL-kreditorsskipanini, um skrásetingin verður fyrireikað við hesum í huga.

KONTUSTRONGURIN Í FÍGGJARSTÝRINGARSKIPAN LANDSINS (FSL)

Allar skrásetingarnar, sum verða gjørdar í bókhaldi landsins, verða gjørdar beinleiðis ella óbeinleiðis upp ímóti fíggarlógini. Kontustrongurin, sum bókað verður eftir í Fíggarstýringarskipan landsins (stytt FSL), verður sjóðaður saman, so sum víst er niðanfyri. Ein partur av hesum kontustrongi - t.e. táttur 6 og 7 - verður róptur Kontuskipan landsins.

Logiskiⁱⁱ kontustrongurin í nýggju fíggarstýringarskipan landsins (FSL):

Kontuskipan	Táttur nr.	Longd	Heiti	Tátturin er treytaður av tátti nr.
	1	2	Grein	
Fíggarlógarkontuskipan	2	2	Málsøki	
	3	1	Virksemisøki	2
	4	2	Høvuðskonta	3
	5	2	Undirkonta	4
Kontuskipan landsins	6	2	Standardkonta	
	7	2	Roknskaparkonta	6
Innanhýsis kontusk. FSL	8	4	Innanhýsis táttur 1	7
	9-n	-	Innanhýsis táttur 8-n	5

1. støði (táttur 1-4)

Fíggjarlógarkontuskipanin sýnir, sum orðið sigur, uppseting av fíggjarlógini.

1. táttur - **grein** (løgtings, løgmans, landsstýrismanna ella felagsøki), virkar í høvuðsheitum soleiðis, at allar útreiðslur og inntøkur í einum løgtings-, løgmans- og landsstýrismansins ella felags øki eru undir eini grein. Undantøk eru í inntøku- og gjaldførisgreinunum.

2. táttur - **málsøki** eru øki, ein grein verður býtt sundur í. Býtið hevur sum endamál at savna játtanir til somu endamál innan fyri landsstýrismannaøkini og at vísa týðningarmikil endamál og útreiðsluskipanir. Talstavirnir undir málsøkinum eru eisini skipaðir eftir altjóða stigi. Tað ber sostatt til at samanbera ta føroysku fíggjarlógina við fíggjarlógir í øðrum londum.

3. táttur - **virksamisøki** lýsir endamálið við játtanini.

4. táttur - **høvuðskonta** er sjálv játtanin, sum løgtingið atkvøður um.

5. táttur. Hesin táttur kann verða nýttur, um so er, at tað í viðmerkingunum til fíggjarlógina er neyðugt at býta eina játtan sundur í fleiri verkevni ella endamál sum t.d. deild.

Tað er Fíggjar- og Búskapardeildin í landsstýrinum, sum ásetur kontuætlanina í fíggjarlógini.

2. støði (táttur 6-7)

2. støði svarar til Kontuskipan landsins.

6. táttur er lagaður til tey hugtøk, sum m.a. verða nýtt í tjóðarroknskapi. Fyrsta talið í táttinum vísir høvuðsslagið. Fyrsta og annað talið tilsamans vísa á standardkontu, ið sundurgreinar útreiðslurnar í t.d. lønir, vørukeyp, tænastráttir o.a.

7. táttur, sum er neyvari útgreining av standardkontu, ber heitið roknskaparkontu.

Vert er at nevna, at í Kontuskipan landsins eru fyra tøl. Broytingar í táttunum 6-7 verða bert gjørdar av Føroya Gjaldstovu.

3. støði (tættirnir 8-n)

Teir stovnar, sum hava sjálvstøðugt roknskapardømi í nýggju fíggjarstýringarskipanini, kunnu sjálvir gera av, hvussu nógvir tættir skulu nýtast, og kunnu tí seta upp ein so nágreiniligan roknskap, sum tørvur er á. Føroya Gjaldstovan ásetir innanhýsis kontuskipanina fyri landskassadømið.

Kotur uttan fyri kontuskipanina

Tværun kotur, sum hava samband við 3. tátt, eru uttan fyri sjálva kontuskipanina, nevnliga:

Funktionell kota: Verður nýtt at kota allar játtanir funktionelt. Hetta verður gjørt eftir einum standardi hjá IMF (COFOG er hann nevndur) og øðrum altjóða felagskapum so sum ST og World Bank. Standardurin er skipaður í 14 høvuðsbólkar, 61 bólkar og 127 undirbólkar.

Játtanarslag: Her verður kotað, hvat fyri játtan tað snýr seg um sum, t.d. rakstrarjáttan, lógarbundin játtan ella onnur játtan.

Stovnsnummar

Her skulu eisini verða umrødd nøkur praktisk viðurskipti í sambandi við skráseting í Fíggjarstýringarskipan landsins.

Í fyrstu syftu verða skrásetingarnar ikki gjørdar beinleiðis eftir Fíggjarlógarkontuskipanini, men eftir

eintýddum stovnsnummari. Stovnsnummarið er knýtt til undirkontu. Hetta merkir, at gjørt verður eitt stovnsnummar til hvørja undirkontu. Skrásetingarnar verða síðan konsolideraðar eftir Fíggjarlógarkontuskipanini í eitt roknskapardømi, sum kallast Fíggjarlógarkontuskapardømið. Orsøkin til hesa skipan er m.a. tann, at grundskrásetingarnar skulu verða óheftar av broytingum í sjálvari fíggjarlógini.

Um tí ein játtan verður flutt undir eitt annað høvuðsøki ella aðra grein, so verða grundskrásetingarnar tó verandi óbroyttar.

Ein annar fyrimunur við hesi skipan er, at kontustrongurin, sum arbeitt verður við í gerandisdegnum, verður styttri, enn um alt var skipað sum eitt roknskapardømi.

Tann triði fyrimunurin við hesi skipan er, at stovnurin frítt kann arbeiða við kontustreinginum uttan at órógva arbeiðið í sjálvum Landskassaroknskapardøminum. Dømi um bygnaðin av kontustreinginum í FSL sæst í niðanfyristandandi mynd.

Stovnsnummarið, ið hevur 6 talstavir, er skipað í niðanfyri standandi bólkar:

0-1000 Ikki markað til nakað endamál.

1000-2000 § 22 fyrisiting: Henda røð verður nýtt til at umsita ogn og skuld hjá øðrum sambært § 22 í roknskaparkunngerðini.

2000-3000 Sjálvsoðnarstovnar.

3000-4000 Ymsir roknskapir í sambandi við arbeiði gjaldstovunnar t.d. Kommunali Láni- og veðhaldsgrunnurin.

4000-5000 Internir grunnar.

6000-7000 Eksternir grunnar.

9999 Arbeiðið hjá gjaldstovuni, sum ikki beinleiðis hevur við játtanarroknskapin at gera, fer fram á hesum stovnsnummari.

10.000-799.999 Játtanarroknskapurin - bólkurin er skipaður so, at teir 4 fyrstu talstavirnir eru eitt raðtal, og teir báðir síðstu talstavirnir eru nr. á undirkontu. T.d. høvuðskontu Løgtingsmenn, vanligt virksemin, hevur stovnsnr. 100120.

800.000-850.000 Roknskapir, sum hava tilknýti til fíggjarlógina, men sum ikki eru partar av RLÚ-roknskapinum t.d. roknskapur við lánnum og roknskapur við broytingum í virði og skuld.

Skrásetingin skal byrja fyrst í bólkinum, so sleppast kann undan at spjaða seg ov nóg yvir bólkarnar.

Mynd: Bygnaður av kontustreinginum í Fíggjarstýringarskipan landsins (FSL)

Fíggjarlógarkontuskapardømi

kontustrongur	xx	xx	x	xx	x	xxxxxx	xx	xx	xxxx
Heiti á tætti	Grein	Málsøki	Virksamisøki	Høvuðskonta	Undirkonta	Stovnsnummar	Standardkonta	Roknskonta	Ikki í brúk
Kontunr.	03	15	1	07	20	103020	11	10	0000
Kontuheti	Fíggjarmál o.a.	Fíggjarmál	Fíggjaryristing v.m.	Føroya Gjaldst.	Vanligt virksemin	Føroya Gjaldst. Vanl. virksemin	Løn	Mánaðarlønt	Eingin spec.

Landskassaroknskapardømi

kontustrongur	xxxxxx	xx	xx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xx	xxxx	xxxx	xxxx	
Heiti á tætti	Stovnsnummar	Standardkonta	Roknskonta	Utgreining av roknskaparkontu	Stað	Endamál	Verketlan	Verkevni	Skrás.nr.	Artskonta	Táttur 10	Táttur 11
Kontunr.	103020	11	10	0000	0000	0000	0000	00	0000	0000	0000	0000
Kontuheti	Føroya Gjaldst. Vanl. virksemin	Løn	Mánaðarlønt	Eingin spec.	Eingin spec.	Eingin spec.	Eingin spec.	Eingin spec.	Eingin spec.	Eingin spec.	Eingin spec.	Eingin spec.

(↑) Pílin merkir konsolidering av saldum frá einum roknskapardømi til eitt annað.

Viðmerkingar:

Fíggjarlógarroknskapardømi: Fíggjarlógin verður budgetterað á standardkontustøði. Ongar beinleiðis bókingar fara fram í Fíggjarlógarroknskapardøminum. Bókingarnar verða konsolideraðar sjálvvirkandi frá teimum undirliggjandi dømum í hetta dømið.

Landskassaroknskapardømi: Her fer dagliga arbeiði "landskassans" fram, t.e. tað arbeiði, sum er á gjaldstovuni (skilt skal vera millum rakstur av sjálvum stovninum Føroya Gjaldstova og arbeiðið hjá gjaldstovuni) og teimum stovnum, sum eru knýttir at FSL-skipanini. Teir stovnar / tað virksemi, ið ikki bóka / verður bókað í egnum roknskapardømi, verður bókað í hesum roknskapardøminum.

Miðfirrað roknskapardømi: Hetta eru roknskapardømi á 3. støði og lægri í Fíggjarstýringarskipan landsins. Miðfirrað roknskapardømi merkir í kontuhøpi, at stovnurin undir standardkontuskipanini ásetir innanvirkistættirnar.

Onnur roknskapardømi: Umframt tey miðfirraðu roknskapardømini, so verður alt millumverandi millum land og kommunur, sum gjaldstovan umsitur í dag viðgjørt í einum roknskapardømi við heitinum "Kommunuroknskapardømi". Hetta roknskapardømið hevur ein annan kontustrong, enn víst omanfyri. Hetta evni verður ikki greitt gjøllari í hesi leiðbeiningini. Serlig leiðbeining er gjørd fyri hesa uppgávu.

ⁱ Á DK regnskabskreds

ⁱⁱ Í veruleikanum er kontustrongurin settur øðrvísi saman. Millum 5 og 6 liggur eitt eintýðugt stovnsnummar. Somuleiðis kunnu miðfirrað roknskapardømi hava bytt kontustrongin í teirra innanvirkisroknskapi upp í fleiri tættir, enn víst er í talvuni.